

Взаємодія судових експертів зі спільними слідчими групами під час розслідування кримінальних правопорушень

Юлія Васюта

Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2954-0230>, e-mail: 05_yulia_05@ukr.net

Висвітлено актуальні питання взаємодії спільних слідчих груп із судовими експертами під час розслідування кримінальних правопорушень. Окреслено найбільш поширені види експертиз, які здійснюють під час розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану.

Ключові слова: експертиза; криміналістичні знання; слідчі (розшукові) дії; міжнародна співпраця.

Interaction of Forensic Experts with Joint Investigation Teams During the Investigation of Criminal Offenses

Yuliia Vasiuta

The article highlights the current issues of interaction between joint investigation teams and forensic experts during the investigation of criminal offenses. The most common types of examinations carried out during the investigation of criminal offenses in conditions of martial law are outlined.

Keywords: examination; forensic knowledge; investigative (search) actions; international cooperation.

Сьогодні розвиток криміналістики та судової експертизи обумовлено науково-технічним прогресом у міжнародному просторі, запровадженням новітніх технологій, застосуванням інноваційних підходів до розслідування кримінальних правопорушень. Так, вектор криміналістичних досліджень у сучасних умовах спрямований на стан і рівень злочинності.

Широких масштабів набуває тенденція щодо впровадження прогресивних технологій, методів і засобів, які формуються на основі застосування стандартів доказування, відбувається забезпечення криміналістичними знаннями різних суб'єктів кримінального провадження [1, с. 179]. Передусім ефективність розслідування кримінальних правопорушень залежить від дотримання загальних тактичних вимог, зокрема, чіткої організації та планування, єдиного керівництва, своєчасності, об'єктивності, криміналістичного забезпечення виявлення, фіксування, вилучення слідів та доказової інформації загалом. Чільне місце у цьому контексті належить взаємодії з іншими правоохоронними, державними органами й міжнародними організаціями під час проведення слідчих (розшукових) дій. Так, під час розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами слід акцентувати увагу на значущості судових експертів, які взаємодіють з членами особливої форми міжнародної співпраці.

Огляд місця події під час досудового розслідування воєнних злочинів проводять у складі слідчого(-их), працівника оперативного підрозділу, спеціалістів: спеціаліста-криміналіста (спеціаліста з питань застосування ракетних військ та артилерії, а також військової авіації); судово-медичного експерта, якого залучають до огляду колони та скупчення розстріляних автомобілів, місця обстрілу або влучання снаряду ракетної артилерії, місця масового розстрілу цивільних громадян і місця масового поховання цивільних осіб, де виявлено трупи (він надає консультації слідчому з питань, що потребують спеціальних знань і навичок у галузі судової медицини, наприклад, з'ясує: розташування та позу трупа; зовнішній вигляд його одягу та взуття; індивідуальні особливості частин тіла, їхніх ушкоджень і слідів на тілі; характер пошкодження одягу, наявність на ньому слідів, плям тощо; особливості ложа трупа, предметів на ньому та поблизу нього, а також звертає увагу на наявність вогнепальних травм, визначає їхній характер, кількість поранень і співвідношення за розміщенням на одязі й тілі людини) [2, с. 253—255]. Слід зазначити, що під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених в умовах дії воєнного стану, найбільш поширеними є такі види експертиз: експертиза зброї та слідів і обставин її використання; вибухотехнічна; інженерно-технічна (інженерно-транспортна, дорожньо-технічна,

будівельно-технічна, оціночно-будівельна, пожежно-технічна, інженерно-екологічна); товарознавча; екологічна; військова; судово-медична [3, с. 24—25]. Здійснення експертної діяльності передбачає свої організації та планування, охоплюючи план роботи експерта як на певний період часу, так і план проведення дослідження за окремою експертизою.

З огляду на зазначене вище, варто акцентувати увагу на тому, що невід'ємним учасником спільної слідчої групи є судовий експерт, який відіграє важливу роль під час проведення окремих слідчих (розшукових) дій, насамперед огляду місця події. Так, дії із підготовки об'єктів потенційних судових експертиз, що розпочинаються на етапі проведення огляду місця події масової загибелі людей, впливають на забезпечення виконання ідентифікаційних, діагностичних, ситуаційних і реконструктивних завдань. Актуальності набувають завдання із виявлення осіб, причетних до вчинення кримінально протиправних діянь, і подальшої їх процесуальної ідентифікації за ознаками зовнішності, що відбувається шляхом проведення судових портретних експертиз і експертиз за матеріалами відеозапису. Доволі часто виникає потреба в ідентифікації особи за матеріалами відеозапису. У цьому аспекті важливо наголосити на необхідності запозичення апробованого міжнародного досвіду та шляхів його впровадження у судово-експертну діяльність на національному рівні, а також на використанні сучасних програмних технологій [4, с. 82].

Існують також різноманітні форми міжнародної співпраці в галузі судової експертизи. Зокрема, до основних з них належать: обмін інформацією (науково-інформаційний обмін); підготовка експертних кадрів і підвищення кваліфікації за кордоном; спільні наукові та практичні заходи (конференції, симпозіуми, конгреси тощо); залучення судових експертів з різних країн до розслідування й судового розгляду міжнародних злочинів; взаємодія із підвищення якості судових експертиз у різних країнах; міжнародна стандартизація судово-медичної діяльності; взаємодія в межах міжнародних експертних асоціацій (організацій) [5, с. 182—183].

Отже, залучення судових експертів до складу спільної слідчої групи під час

розслідування кримінальних правопорушень є вкрай необхідним складником на шляху до забезпечення завдань кримінального провадження. Запозичення найкращого світового досвіду щодо діяльності судових експертів сприяє підвищенню їх професійного рівня та ефективній взаємодії з іншими членами спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень.

Перелік джерел посилання

1. Шепітько В. Ю. Використання цифрової інформації в доказуванні воєнних та інших злочинів під час війни росії проти України. *Актуальні проблеми протидії злочинності та корупції* : зб. тез всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, 17.02.2023). Харків, 2023. С. 177—182.
2. Пчеліна О., Фоміна Т. Особливості проведення огляду місця події під час досудового розслідування злочинів, пов'язаних зі збройною агресією проти України. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 251—259. DOI: 10.31733/2078-3566-2023-2-251-259 (дата звернення: 23.03.2024).
3. Пиріг І. В. Призначення експертиз під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених в умовах воєнного стану. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи* : мат-ли міжвідом. наук.-практ. конф. Київ, 2022. С. 22—25.
4. Гусева В. О. Призначення судових експертиз у кримінальних провадженнях із масовими жертвами. *Теорія та практика протидії злочинності у сучасних умовах* : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 03.11.2023). Львів, 2023. С. 80—84. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2faf4d6f-e822-42ed-ab9-52509b08e39e/content> (дата звернення: 23.03.2024).
5. Shepitko V., Shepitko M. The role of forensic science and forensic examination in international cooperation in the investigation of crimes. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2021. № 28 (1). Pp. 179—186. DOI: 10.37635/jnalsu.28(1).2021.179-186 (дата звернення: 23.03.2024).